

Bölüm 8

SPOR FAKÜLTE VE YÜKSEKOKULLARINDA ÖRGÜTSEL MUHALEFET İLE OTANTİK LİDERLİK İLİŞKİSİ¹

Murat KALFA²

GİRİŞ

Örgütsel muhalefet çalışanların iş tatminini, örgütsel bağlılığını ve de performansını etkiler. Dolayısıyla örgütün karar alma süreçleri, verimliliği, iklimi, sağlığı ve psikolojisi açısından oldukça önemli bir faktördür. Örgüt yöneticilerinin liderlik davranışları ise, çalışan konumundaki bireylerin örgütsel muhalefet tutum ve davranış biçimlerini etkileyen en önemli faktörlerden biri olduğu düşünülmektedir. Çünkü bir örgütün başarısını ya da amaçlarına ulaşmasını etkileyen en temel unsurlardan biri o örgütün çalışanlarıdır. Örgüt çalışanlarının örgütün amaçlarına ulaşmasına yapacakları katkı da örgüte karşı duydukları hislerle ve tutumlarla ilgilidir. Bu his ve tutumların en önemli belirleyicilerinden birisi de hiç kuşkusuz örgütteki yöneticilerin liderlikleridir.

Bir çalışanın örgütün amacını anlaması yaptığı işin esasının ne olduğunu doğru anlamasını sağlar. Dolayısıyla bir örgütte bulunan lider konumundaki kişilerin en önemli sorumluluklarından birisi, sorumluluklarını var olma nedenleriyle ilişkilendirerek, çalışanların da var olma nedenlerini, örgütün var olma nedenleriyle ilişkilendirmelerini sağlamaktır. Örgütsel muhalefet, hem bu varoluşsal ilişkilendirmede hem de çalışanların örgütsel ortamda çalışanların ne hissettiklerini ve ne düşündüklerini gösteren bir olgudur.

Örgütsel liderlerin çalışanları kontrol etmeye yönelik eğilimleri ve çalışanların işyeri özerkliğine yönelik isteklerinin yan yana olması, muhalefetin ya da düşünce ayrılıklarının modern örgütlerde kolayca gerçekleşeceğini ortaya koyar. Çalışanlar alt rollerde olsalar da farklı fikirlerini ortaya atma istekleri sürekli artmış ve modern yönetim anlayışı gereği uygun fırsatlar ortaya çıkmıştır. Çalışanların görüşlerini dile getirmesi, başarı hissine, daha fazla iş tatminine ve örgütsel bağlılığa yol açtığını görülmüştür (Kassing, 1997: 311). Garner'da (2009) örgütsel

¹ Bu çalışma sözel bildiri olarak 15-18 Kasım 2017 tarihinde Antalya'da düzenlenen 15.Uluslararası Spor Bilimleri Kongresinde sunulmuştur.

² Dr. Öğr. Grv., Gazi Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, Spor Yönetimi A.D., mkalfa@gazi.edu.tr.

cinsiyet ve yönetsel görev tecrübesi değişkenleri arasında anlamlı bir fark bulunmuş iken, akademik unvan ve çalışılan bölüm değişkenleri bakımından gruplar arasında anlamlı bir fark görülmemiştir.

Bir rgtteki örgütsel muhalefetin, çalışanların ve örgütün başarisını veya performansını koşullara göre dolaylı ya da direkt, az ya da çok olarak etkilediği ve liderlik anlayışının da bunda önemli bir faktör olduğu söylenebilir. Bu yüzden diğer liderlik stilleri ile örgütsel muhalefet arasındaki ilişkinin de sorgulanması önerilir. Liderlik stillerinin örgütsel muhalefet üzerindeki etkisinin yaygın bir Őekilde çalışılmasının, örgütsel muhalefeti sorun olarak gören ve buna bir düzen getirmeye sorumluları, yöneticilerinin liderlikleri konusunda etkinlik yapmaya iteceği umulmaktadır.

KAYNAKLAR

- Ağalday, B., Özgan, H., Arslan, M. C. (2014). The perceptions of the administrators working in primary and secondary schools related to the organizational dissent, *Pegem Eğitim ve ğretim Dergisi*, 4 (3), 35-50.
- Alga, E. & Eroğlu, Ő. G. (2018). alışanların örgütsel muhalefete ilişkin algılamalarının demografik değişkenler açısından incelenmesine yönelik bir araştırma, *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstits Dergisi*, 10 (24), 129-157.
- Anderson, M. H. & Sun, P. Y. (2017). Reviewing leadership styles: overlaps and the need for a new ‘full-range’ theory’, *International Journal of Management Reviews*, 19 (1), 76-96.
- Argyres, N. & Mui, V. L. (2007). Rules of engagement, credibility and the political economy of organizational dissent, *Strategic Organization* 5(2),107-154
- Ata, L. O. & Kse, S. (2017). rgtsel demokrasi ve örgütsel muhalefet ilişkisi: beyaz yakalılar üzerine bir araştırma, *İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi Dergisi*, 46 (1), 117-132.
- Avolio, B. J. & Gardner, W. (2005). Authentic leadership development: getting to the root of positive forms of leadership, *Leadership Quarterly*, 16, 315–338.
- Avolio, B.J., Gardner, W.L., Walumbwa, F.O., Luthans, F. & May, D.R. (2004). Unlocking the mask: a look at the process by which authentic leaders impact follower attitudes and behaviors, *Leadership Quarterly*, 15, 801-823.
- Bass, B. M. (1990). *Bass & Stogdill’s handbook of leadership: Theory, research, and managerial applications*, 3th Ed., New York: Free Press.
- Bass, B. M. (2008). *The bass handbook of leadership: theory, research, and managerial applications*, 4thEd., New York: Free Press.
- Behera, J. (2016). *Authentic leadership in disaster: Leader and employee viewpoints in disaster preparation and response*, Prescott Valley, Arizona: Northcentral University, ProQuest Dissertations Publishing.
- Bowman Jr, R. F. (2002). The Real work of department chair, *The Clearing House*, 5 (3), 158-162.
- Brown, M.E. & Trevino, L.K. (2006). Ethical leadership: A review and future directions. *Leadership Quarterly*, 17, 595-616.
- Caza, A., Bagozzi, R. P., Woolley, L., Levy, L. & Barker Caza, B. (2010). Psychological capital and authentic leadership: measurement, gender, and cultural extension,

- Asia-Pacific Journal of Business Administration*, 2 (1), 53-70.
- Chemers, M. (2014). *An Integrative theory of leadership*, New York: Psychology P
- Cheng, Y. C. (1991). Leadership style of principals and organisational process in secondary schools, *Journal of Educational Administration*, 29 (2), 25-37.
- Clutterbuck, D. & Hirst, S. (2002). Leadership communication: A status report, *Journal of communication Management*, 6 (4), 351-354.
- Cortina, J. M. (1993). What is coefficient alpha? An examination of theory and applications, *Journal of Applied Psychology*, 78 (1), 98-115.
- Dağlı, A. (2015). Örgütsel muhalefet ölçęinin türkçeye uyarlanması: geçerlik ve güvenirlik çalışması, *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 14 (53), 198-218.
- Dannar, P. (2012). Change starts with the heart: The emotional impact of Lewin's change model, *Strategic Leadership Review*, 1 (2), 46-52.
- De Bevoise, W. (1984). Synthesis of research on the principal as instructional leader, *Educational Leadership*, 41 (5), 14-20.
- Dugan, J. P. (2017). *Leadership theory: Cultivating critical perspectives*, San Francisco: Jossey-Bass.
- Gardiner, R. A. (2011). Critique of the discourse of authentic leadership, *International Journal of Business and Social Science*, 2 (15), 99-104.
- Gardner, W. L. & Schermerhorn, J. R. (2004). Unleashing individual potential, *Organizational Dynamics*, 3 (33), 270-281.
- Gardner, W., Avolio, B. J. & Luthans, F. (2005). Can you see the real me?' A self-based model of authentic leader and follower development, *The Leadership Quarterly*, 16, 343-372.
- Garner, J. T. (2009). Strategic dissent: Expressions of organizational dissent motivated by influence goals, *International Journal of Strategic Communication*, 3 (1), 34-45.
- George, B. (2006). Truly authentic leadership, *US News & World Report*, 2006 October 30: 52-54.
- Goodboy, A. K., Chory, R. M. & Dunleavy, K. N. (2008). Organizational dissent as a function of organizational justice, *Communication Research Reports*, 25 (4), 255-265.
- Goodwin, V. L., Whittington, J. L., Murray, B. & Nichols, T. (2011). Moderator or mediator? Examining the role of trust in the transformational leadership paradigm, *Journal of Managerial Issues*, 409-425.
- Hassan, A. & Ahmed, F. (2011). Authentic leadership, trust and work engagement, *International Journal of Human and Social Sciences*, 6(3), 164-170
- Kassing, J. W. (1997). Articulating, antagonizing, and displacing: A model of employee dissent, *Communication Studies*, 48 (4), 311-332.
- Kassing, J. W. (2000). Investigating the relationship between superior-subordinate relationship quality and employee dissent, *Communication Research Reports*, 17 (1), 58-69.
- Kassing, J.W. & Armstrong, T. A. (2002). Someone's going to hear about this: examining the association between dissent-triggering events and employee's dissent expressions, *Management Communication Quarterly*, 16 (39), 39-65.
- Kesen, M. & Pabuçcu, H. (2016). The Investigation of the effect of organizational dissent and work alienation on emotional burnout via anfs model, *The Journal of International Social Research*, 9 (42), 1552-1563.
- Kim, C. (2009). Developing effective leadership skills, *Public Administration Review*, 69 (3), 547-549.
- Luthans, F. & Avolio, B.J. (2003). Authentic leadership development, Cameron, K.S.;

- Dutton, J.E.; Quinn, R.E. (Eds.), *Positive Organizational Scholarship: Foundations of a New Discipline*, San Francisco, CA: Berrett-Koehler.
- Mowbray, P. K., Wilkinson, A. & Tse, H. H. (2015). An integrative review of employee voice: Identifying a common conceptualization and research agenda, *International Journal of Management Reviews*, 17 (3), 382-400.
- Naktiyok, A. & Yekeler, K. (2016). Dönüştürücü liderliğin örgütsel bağlılık üzerine etkisinde etkileşimci liderlik davranışlarının rolü: Bir kamu kurumu örneği, *Amme İdaresi Dergisi*, 49 (2), 106-115.
- Northouse, P. G. (2016). *Leadership: Theory and Practice (7th Edit)*. Thousand Oaks: Sage Publications.
- Ökten, A. B. & Cenkci, T. (2013). Beş faktör kişilik modeli ve örgütsel muhalefet arasındaki ilişki üzerine bir araştırma, *Marmara Üniversitesi Öneri Dergisi*, 10 (39), 41-51.
- Sadykova, G. & Tutar, H. (2014). Örgütsel demokrasi ve örgütsel muhalefet arasındaki ilişki üzerine bir inceleme, *The Journal of Business Science*, 2(1),1-16
- Sosik, J. J., Jung, D. & Dinger, S. L. (2009). Values in authentic action: Examining the roots and rewards of altruistic leadership, *Group & Organization Management*, 34 (4), 395-431.
- Şişman, M. (2014). *Öğretim Liderliği (5. Baskı)*, Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Tabak, A., Polat, M., Coşar, S. & Türköz, T. (2012). Otantik liderlik ölçeği: Güvenirlik ve geçerlik çalışması, *İşGÜÇ*, 14 (4), 89-106.
- Walumbwa, F. O., Avolio, B. J., Gardner, W. L., Wernsing, T. S. & Peterson, S. J. (2008). Authentic leadership: Development and validation of a theory-based measure, *Journal of Management*, 34 (1), 89-126.
- Weinberg, R. S. & Gould, D. (2014). *Foundations of Sport and Exercise Psychology*, (6th Edit). Pudsey, UK: Human Kinetics.
- [www.google.com.tr/search?q=what+does+Authentic+mean&oq=what&aqs=chrome.69i59j0l2j69i57j0l2.4741j1j8&sourceid=chrome&ie=UTF-8\(20.09.2018\)](http://www.google.com.tr/search?q=what+does+Authentic+mean&oq=what&aqs=chrome.69i59j0l2j69i57j0l2.4741j1j8&sourceid=chrome&ie=UTF-8(20.09.2018))
- Yasir, M. & Mohamad, N. A. (2016). Ethics and morality: Comparing ethical leadership with servant, authentic and transformational leadership styles, *International Review of Management and Marketing*, 6 (4), 310-316.
- Yıldız, K. (2013). Örgütsel bağlılık ile örgütsel sinizm ve örgütsel muhalefet arasındaki ilişki, *Electronic Turkish Studies*, 8 (6), 853-879.
- Zaini, R. M., Elmes, M. B., Pavlov, O. V. & Saeed, K. (2017). Organizational dissent dynamics: A conceptual framework, *Management Communication Quarterly*, 31 (2), 258-277.